

LSE Conference on the Transformation of Turkish Foreign Policy

Welcoming Remarks

Sevket Pamuk & Mensur Akgün:

Türkiye uzun zamandır ilk kez kendisi ve dış politikası hakkında yeni bir anlayış geliştiriyor, bunda Davutoğlu faktörünün de büyük payı var. Türkiye'nin son zamanlarda Suriye ve İsrail (ikinci derece diplomasi), Ermenistan, Kıbrıs, Afganistan, Pakistan ile olan ilişkilerindeki gelişmeler oldukça etkileyici. Bunun yanı sıra Türkiye'nin halledebileceğinden daha büyük işlere kalkıştığına, veya batıya sırtını döndüğüne dair eleştiriler de var.

Keynote Speech

Özdem Sanberk:

Davutoğlu'nun liderliğinde Türkiye dış politikası yeniden düşünülüyor. AKP bölgede Müslüman dayanışmasına ilgi gösteriyor, bunu da İsrail'den uzaklaşmak olarak yorumlamak mümkün. Ancak bu yeni siyaset yalnızca bir dayanışmadan ibaret değil, aynı zamanda ticarete artış, ekonomik ilişkiler, enerji gibi bileşenleri de var. Öte yandan, bu bileşenlerin bir kısmı Türkiye'nin kontrolü dışındaki gelişmelere bağlı, Irak, İsrail/Filistin ve Afganistan/Pakistan gibi.

Başka bir unsur ise Almanya ve Fransa gibi ülkelerin Türkiye'nin AB üyelik sürecine olan yaklaşımı. Türkiye her zaman Avrupa'ya dönük olmuştur. Ancak Avrupa bu sürecin bazı noktalarında dış siyasetini büyük ölçüde Güney Kıbrıs'ın tanımlamasına izin verdi. Gelinek noktada, Papandreou'nun olumlu mesajlarına rağmen, AB'yi dış politika önceliği olarak tanımlamak zorlaşınca, diğer olasılıklar öne çıktı. Bunlardan biri de Norveç modeli. Sosyo-ekonomik koşullar değişti ve Erasmus gibi programlara gösterilen yoğun ilgiye rağmen, AB artık aynı çekime sahip değil. Bunda Sarkozy ve Merkel'in rolü ise tartışılmaz.

Göz önünde bulundurmanız gereken başka noktalar da var. Türkiye aynı anda bir çok yöne bakan büyük bir ülke ve dolayısıyla bir değil dört, ve hatta beş siyaseti var. Bu siyasetlerin temel taşları ise komşu ülkelerin bağımsızlık ve güvenliğinin korunması, komşu ülkelerin refahına katkıda bulunulması ancak iç işlerine karışılmaması.

Türkiye mevcut dış politikanın önemli bir kısmını Davutoğlu'na borçlu. Türkiye'nin bu rolü oynaması için şu an zamanlama doğru ve bu sürece sivil toplum dahil bölgedeki bütün aktörleri dahil etmesi gerekiyor. Bölgedeki tüm seçimlerin sonuçları kabul edilmeli. Davutoğlu'nun Osmanlı Devleti'nin hinterlandında kalan devletlere gerçekleştirdiği birçok ziyaret de Türkiye açısından bölgede sahiplenme algısı yaratıyor. Türkiye'nin amacı çevresindeki belirsizliği ortadan kaldırarak barışçıl bir bölgeye sahip olmak. Irak Kürtleri, Ermenistan ve Suriye buna örnek.

Türkiye'nin İran ile bir liderlik yarışına girmek gibi bir niyeti yok; bunun da ötesinde İran ile nükleer diplomasi başta olmak üzere başka birçok konuda aktif olarak görüşmeler devam ediyor. Türkiye'nin yaptırımları söz konusu olmayacaktır. Kaldı ki yaptırımların işe yaramadığı Irak ve Kıbrıs örneklerinde de açıktır. Yaptırımlar tam

tersine bu ülkeleri uluslararası komünitenin dışına iterek izole etmektedir. Türkiye İran'a karşı yaptırımları reddetmesi durumunda yalnız olmayacaktır.

Yeni dış politikanın çok önemli bir kısmı da ekonomik. Orta Doğu'nun bir enerji ve yatırım kaynağı olması –kültürel boyutu saymazsak- Türkiye dış politikasının en önemli unsurlarından birinin olmasına sebeptir.

Amerika ile ittifak çok önemli, keza İsrail ile olan ortaklık da. Irak savaşına dair parlamento oylamasının hasarı tamir edildi; nitekim Obama'nın Türkiye ziyareti de bunun kanıtı. Öne çıkmakta olan yeni ortaklıkların ise, Erivan, Amerika ordusunun çekilmesinden sonra Irak'taki durum, Afganistan'da bir geri tepmenin önlenmesi ve Iraklı Kürtlerle olan ilişkiler üzerinden olması muhtemel.

Türkiye'nin orta Afrika'daki varlığı 15 yeni konsolosluk ile arttı. Bunun yanı sıra, Pasifik ülkeleriyle de doğrudan ilişkiler kuruldu. Ancak yapılması gereken bir uyarı, Türkiye'nin büyük bir ülke olmakla birlikte Çin ya da Hindistan gibi küresel bir dev olmadığı. Dolayısıyla yapabileceklerini iyi hesaplaması önemli; Türkiye ayağını yorganına göre uzatmalı ve kısıtlı kaynaklarını dikkatlice kullanmalı.

Son olarak, Türkiye AB üyeliği konusunda ısrarcı olmalı. Bu hem Türkiye hem de bölgedeki demokratikleşme ile doğrudan ilgili. Eğer Türkiye batı bağlantısını kaybederse, Türk dış politikasının radikalleşmesi kerameti kendinden menkul bir durum olacaktır. Yeni dış politikası ile Türkiye bölgesel olarak önemli ancak değeri yeterince bilinmeyen bir güç. Bu olumlu gelişmelerin devamını desteklemek lazım.

Session 1: Changes in Turkish Foreign Policy since 1980s

Fuat Keyman, "Turkish Foreign Policy in a Globalizing World: Identity, Strategy and Vision"

Bugün Türkiye'de dinamik ve çok yönlü bir dış politika görmekteyiz.

*Özellikle Orta Doğu, Kafkasya, Balkanlar ve hatta Afrika'da "sert" güç ile "yumuşak" gücün birleşimi kullanılıyor.

*Bu açılımın en önemli kısmı ekonomik.

*Bugün artık İslamla demokrasinin birarada varolması medeniyetler çatışması tezine bir alternatif olarak kabul ediliyor

-- Dolayısıyla: Ekonomi, kimlik, güvenlik elementlerinin birleştirilmesiyle Türkiye bölgesel bir güç, lider ülke, enerji merkezi, modern ülke, önemli bir tecrübe olarak görülüyor.

Türkiye'nin dış politikasına dair şüpheler ve eleştiriler mutlaka ciddiyle karşılanmalı. Üç türlü şüphecî pozisyonun ortaya çıktığını görüyoruz:

1. Sert şüphecilik: Bu gruptakiler AKP'nin pro-aktivizmini İslami nüfuzunu artırmak için kullandığını savunuyorlar. Savunucuları arasında Gareth Jenkins, Soner Çağatay, Daniel Pipes gibi isimler var. (Örneğin Pipes İran ile AKP arasındaki bağlantılara dikkat çekiyor) Bu argümanın etik açıdan reddedilmesi gerekmele beraber, Türkiye'nin dış politika stratejisinin gerisindeki asıl mantığı kavrayamaması açısından tehlikeli olduğu da unutulmamalıdır; zira bu

stratejyi sadece AKP'nin inisiyatifine indirgemek yanlıştır. Bu aktif rol küresel bağlamda alınmış akılcı bir karardır ve Türkiye bu sahnede İslami bir ülke olarak değil küresel değişimlere cevap veren bir ulus-devlet olarak yer almaktadır.

2. Yumuşak şüphecilik: Bu argümanın kabul edilebilirdiği daha fazladır ve yönelimi de daha az ideolojiktir. Buna göre, Türkiye sırtını Batı'ya dönmektedir; ulus-devlette dış politika kaynaklı bir değişim olduğu kabul edilmektedir. Bu yönelimin oldukça kültürel bir yöntemi olduğu iddia edilmektedir (neo-Osmanlılık). Türkiye kültürel referanslar kullanarak eski Osmanlı topraklarındaki nüfuzunu artırmak istemektedir. Neo-Osmanlılık bölgede güvenliği artırmak açısından faydalı olabilir ancak yeni müttefikler yaratılırken eskilerle arayı açmamaya dikkat edilmelidir. Bu argümanın ciddiye alınması ve üçüncü grupta beraber değerlendirilebilmesi gerekir.
3. Bu konuda ideolojik bir tutum almaktansa, yeni politikanın –özellikle Orta Doğu konusunda- gerçekçiliğini ve sürdürülebilirliğini tartışmak gerekiyor. Yeni politikaları değerlendirebileceğimiz üç ölçüt var:

1. Çevresel/küresel konjontür: “Komşularla sıfır problem” AKP'nin kültürel veya ideolojik değil akılcı seçimidir ve Davutoğlu'nun “stratejik derinlik doktrini” üzerine kurulmuştur. Bu politikaların belirlenmesinde AKP'nin inisiyatifinin yanısıra daha geniş koşulların da etkisi vardır. Bu girişkenlik küresel kargaşa da cevaben ortaya atılmıştır; örneğin terörizm, güvenlik sorunları, küresel ısınma, ekonomik kriz vb konular dünyayı meşgul etmektedir. Obama'nın Ankara ziyareti ve “küresel kargaşa ile birlikte başatma” söylemi de bu savı destekler niteliktedir.

2. Kapasite: Türkiye bu işin altından kalkabilir mi? Evet. Bir yandan sert güç ile yumuşak gücü bir arada, diğer yandan ise ekonomi, modernite ve güvenlik elementlerini kullanarak. Türkiye, bir yandan iktisadi gelişimini ve enerji merkezi statüsünü kullanıp, ikili kimliğinden, dilinden, farklı bölgeleri bir araya getirebilme olanağından faydalanmalıdır.

3. Girişkenliğin metodu. Dış politika iç politikadan ayrıştırılmaz, iç içe geçmişlerdir. Küresel çok yönlülük milli istikrarı gerektirmektedir ki, bugün Türkiye buna tam olarak ulaşabilmiş değildir. Dolayısıyla Kürt, Ermeni vb açılımlar yoluyla demokrasinin yerleştirilmesine ihtiyaç vardır. Burada metod dış politika inisiyatiflerinin akılcı yolla gerçekleştirilebilmesi için demokrasiyi güçlendirmektedir. Buradaki en önemli nokta da bunları yaparken Türkiye'nin Avrupa bağlantısının, AB üyelik sürecinin dış politikasının merkezini oluşturmasıdır.

Bush hükümeti boyunca Türkiye “ılımlı İslam” olarak karakterize edildi, edildikçe de dış basında “Türkiye'yi kim kaybetti?” konulu yazılar belirdi. (Burada Ömer Taşpınar'ın “Türkiye'yi Kazanmak” makalesinden alıntı yapıyor). Türkiye halkının geleceklerinin Batı ile birlikte olduğuna inanmak için sebepleri olursa Türkiye kaybedilmeyecektir. Ülkenin şu anda ideolojik şüphecilik yerine yapıcı eleştiriye ihtiyacı var, dolayısıyla birinci tür şüpheciliği ahlaken yanlış ve potansiyel olarak siyasi felaketlere yol açabileceği gerekçesiyle reddetmek gerekirken, üçüncü tür şüpheciliğin dış politika değerlendirmesinde ana ölçüt olarak alınması gerekiyor.

Heinz Kramer, “What's New with AKP's 'New' Foreign Policy?”:

Küresel anlamda değişim gösteren tarihsel süreç AKP hükümeti ile çatışmıştır; bu anlamda meydana çıkmakta olan tarihsel gelişmelere başka Türkiye hükümetlerinin de tepkisi aynı olacaktır. Asıl yeni olan Davutoğlu'nun Stratejik Derinlik kitabında ortaya koyulduğu üzere dış siyasetin kavramsallaştırılması ve ideolojik temellendirilmesidir. Tabi ki bu değişimi sadece koşullara indirgemek mümkün değil, fikirler ile realpolitik arasında bir bağlantı her zaman mevcut. Ben bu makalede mefhumun kavramsal yanına değineceğim.

Stratejik Derinlik konsepti Türkiye'nin merkezi bir rol oynayacağı daha proaktif bir Türkiye dış politikasının gerçekleştirilmesi yönünde kullanılıyor. Tarihi/kültürel miras da bu iddiayı destek sağlıyor, ve herhangi bir ilişkiyi diğerinin üzerinde görmekten kaçınan, çokyönlü ve çokboyutlu bir dış politikasını oluşturuyor. Bu kavramsallaştırmanın önemli bir sonucu yalnızca Batı odaklı yönelimi bir kenara bırakıp ülkenin dış siyaset geleneğinde bir kırılma meydana getirmesidir. Batı ile olan ilişkiler önemini korumakla beraber artık bunu diğer ülkelerle olan ilişkiler tamamlıyor. Gerçekten de, Davutoğlu AB üyeliği hakkında konuşurken Türkiye'nin "batılılaşması", "Avrupalılaşması" gibi kavramlar yerine ortak değerlerden bahsediyor. Mantıksal olarak mümkün olan bu opsiyonun realpolitik olarak da efektif bir şekilde uygulanabilirliği var mı?

Burada bu yeni dış politika kavramsallaştırmasının Türkiye'nin AB üyeliği hususunda sonuçları olup olmayacağı konusunda bir takım varsayımsal fikirler sunacağım. Stratejik derinlik doktrini AB üyeliğini Türkiye'nin başarısı açısından olmazsa olmaz bir faktör olarak görmüyor. Bunun yerine Türkiye'nin görebileceği bir köprü görevine vurgu yapıyor. Diğer bir deyişle, Türkiye kendi kaderini tayin etme iddiasında.

Burada Türkiye'nin yeni dış siyasetinin AB'nin halen ortak olan güvenlik politikasıyla ve bu AB ortak dış ve güvenlik politikalarının milli politikalarından önce gelmesi ilkesiyle uyumlu olup olmadığı sorusu ortaya çıkıyor. Türkiye dış politikasının Hamas, El Beşir, İran gibi aktörlerle olan ilişkilerinin AB ile uyum içinde olacağı söylenemez.

Örneğin Egemen Bağış Türkiye'nin tam üyelik dışında hiçbir opsiyonu kabul etmeyeceğini söylüyor. Ancak hem Gül hem de Bağış Türkiye'nin üyelik sürecinin sonunda Norveç modelini tercih edebileceğini sinyallerini de verdiler. Bunların ışığında Türkiye'nin AB üyeliğinden çıkarları nelerdir? Bu süreç stratejik derinlik kavramının altında yatan elementlerde önemli ve uzun süreli bir kaymaya sebep olabilir mi?

Kemal Kirişçi, "The Transformation of Turkish Foreign Policy: The Rise of the Trading State":

Türkiye dış politikasının resmine baktığımızda çok önemli değişiklikler görüyoruz, Suriye ile değişen ilişkiler buna en etkileyici örnek. Aynı zamanda İslam Ülkeleri Konferansı'nda önce Demirel, daha sonra ise Gül'ün nasıl karşılandıklarına bakabiliriz.

Daha net bir açıklama için “The rise of the trading state” (Ticari devletin yükselişi) kitabına bakabiliriz. Siyasetteki değişim Hobbes’cı bir dış politikadan Kant’cı bir politikaya dönüştü denilebilir. Halihazırda Türkiye dış politikası üzerine yazılmış çok fazla araştırma-çalışma var. Bunların arasında kişiler (Davutoğlu), içpolitika, jeopolitik, kimlik, Avrupalılaşma vb gibi konulara değinenler var, ancak ben ekonominin vurgulanması gerektiği kanaatindeyim.

Bugünkü dış politika ile 1990lardakini kıyasladığımızda bugün birçok yeni faktör olduğunu görüyoruz. Milliyet’te yayınlanan ve Zafer Çağlayan’ın İsviçre ziyaretinden bahseden köşe yazısı örneğini vermek istiyorum. Bugün işbirliği ve diyalog kavramları gündemi domine ediyor, “yüksek siyaset” ile “alçak siyaset” arasındaki fark kırılmış durumda. Rusya ile 2005’te yaşanan Akdeniz Sineği krizi buna iyi bir örnek.

Soğuk Savaş rantiyeye ekonomisinin yerini gerçek bir ekonominin almış olması da çok önemli. Hükümeti doğrudan dış yatırım getirmeye iten yeni bir jeostratejik mantık hakim; bunun sonucunda 2007 yılında Türkiye’nin GSMH’sının %47’si doğrudan dış yatırımdan geliyordu (1970’lerde %9’a kıyasla), tabii burada Özal faktörünü de atlamamak gerekiyor. Bunun yanı sıra Suriye ile vizenin kaldırılması önemli bir adım, ve belki gelecekte aynı gelişmeyi Rusya ve/ya Yunanistan ile de görebiliriz.

Öte yandan, işpolitika bazı engeller teşkil edebilir, gelişmeler olmakla beraber geriye gidilen durumlar da mevcut. Bu noktada TESEV’in Arap dünyasında Türkiye algısı konusunda yaptığı araştırmanın sonuçlarını gözönünde bulundurmakta büyük fayda var. Araştırmaya katılanların %65’i Türkiye’nin AB ile olan ilişkisinin onu çekici hale getirdiğini belirtmiş.

Session 2: Turkey and the EU

Michael Lake, “The Medium Term Outlook”

Ingmar Karlsson, “The non-Copenhagen Criteria that are Applied to Turkey”

Sylvia Tiriyaki, “Cyprus Question in the Light of Turkish-EU Relations”

Kıbrıs’ta bugün çözüm kanalları tıkanmış görünüyor; 35 müzakere başlığının yarısından fazlası bloke edilmiş durumda. Belirli durumlarda bu duruma sebep Ankara Protokolü’nün uygulanmaması, diğer durumlarda ise bazı AB üyelerinin çözümsüzlük halini sömürdükleri ve Kıbrıs sorununu kendi içlerindeki amaçlara (seçim öncesi gibi) alet ettikleri bilinen bir gerçek.

Kıbrıs sorununun çözümünde ihtiyaç duyulan tek şey siyasal iradedir, uzlaşma yoluna gitmek ve karşı tarafı eşit bir partner olarak görmekse elzem olan diğer elementler. Avrupa Konseyi Zirvesi yaklaşırken umut ediyorum ki Kıbrıs sorununa yalnızca kağıt

üzerinde değil pratikte de işe yarayacak tek çözümün uzlaşma olduğunun ve bunun da tek taraflı adımlarla sağlanamayacağını farkındadır.

Çözümün karşısında duran hiçbir hukuki engel olmamakla beraber, devletlerin Kıbrıslı Türkleri tecrit etmesini gerektirecek herhangi bir hukuki gereklilik de yoktur. Tecrit edip etmeme seçimi tamamen devletlerin siyasal iradesi kapsamındadır.

26 Nisan 2004'te AB Genel İşler Konseyi ekonomik ambargoyu kaldırmaya hazır olduğunu ilan ettiğinde, bu sözlerin yerine getirilmesi aleyhine öne sürülen argümanlar nelerdir? Bana göre bunlar üçe ayrılabilir:

1. KKTC'nin tanınması: Teknik argümanların ilki tecriti kaldırmanın KKTC'nin tanınmasına yol açacağı. Burada tanımama ve tecrit etmenin iki farklı kavram olduğunu ve uluslararası ilişkilerde karıştırılmaması gerektiğini hatırlayalım. KKTC'nin tanınmaması tecrit edilmesini hukuki olarak gerekli kalmıyor; şimdiki durumun aksine, ekonomik, kültürel veya bilimsel alışveriş mümkün kılınabilir.
2. Doğrudan Ticaret Düzenlemesi için hukuki temellerin atılması
3. Sadakat: Bu kavramı özellikle ilginç buluyorum çünkü Kıbrıslı Rumlar başka ülkelerden sadakat prensibi uyarınca Kıbrıslı Türklerle ticaret yapmamalarını istiyorlar, ancak kendileri buna uymuyorlar.

24 Nisan 2004'te yapılan Annan Planı referandumdan çıkan açık sonuçlar gösteriyor ki Kıbrıslı Türkler büyük çoğunlukla AB'li bir gelecek istiyor, ancak çözümsüzlüğün kaynağı onlar değilken sonuçlarına onlar katlanıyor.

Session 3: Turkey as a Regional and Global Player

Gülnur Aybet, "Turkish-American Relations: Damage Limitation to Model Partnership?":

Türkiye-ABD ilişkilerinin değişiminin gözden geçirilmesi.
Türkiye'nin yeni elitlerine yaklaşım açısından Amerikan tavırlarında bir değişim var. Ordunun rolü de (e-muhtıra'ya ABD ve AB'den gelen tepkiler kıyaslandığında görülebilecek) değişmiş durumda. Bunun ardından ise ABD-Türkiye ilişkileri Türkiye'nin Kuzey Irak'a girmesiyle 2007'de yeni bir evreye giriyor.

ABD artık Türkiye'yi sadece işlevsel bir müttefik olarak görmüyor, aynı zamanda Türkiye'nin bölgedeki rolü onlar için bir kazanç. Ancak ciddi ayrılma noktaları da

var. Türkiye'nin Irak açılımı ve Suriye ilişkilerini olumlu karşılansa da İsrail ile ilişkilerin bozulması ABD ile de ilişkilere zarar verecektir. Ben kişisel olarak bunun olacağını düşünmüyorum çünkü İsrail Türkiye ile olan ilişkilerini daha uzun süreli bir düzlemde görüyor ve dolayısıyla Erdoğan'ın söylemi onları bundan vazgeçirmeyecektir. ABD'nin ise uzun vadeli stratejik vizyonu Türkiye'nin dayanak noktası olarak Batı'yı almaya devam etmesi.

*Afganistan ve İran çok önemli iki konu.

*ABD'nin Türkiye'nin bölgedeki bağımsız rolünü desteklemeye devam etmesi öngörülüyor.

*Türkiye-ABD ilişkilerinin ekonomik boyutu Soğuk Savaş parametrelerinde seyirtmeye devam ediyor; ilişkiler hala güvenliğe dayalı ve ticaretin boyutu hala Rusya ile olanın çok altında.

*Transatlantik işbirliği oldukça önemli. Rusya-Gürcistan Savaşı'ndan sonra Almanya ve Fransa, Gürcistan ve Ukrayna'ya üyelik teklif etme kararı aldılar, ancak bu durumda Türkiye'nin o bölgedeki artan rolü ile ilgili uzun vadeli bir plan görünmüyor.

Şule Kut, "Continuity and Change in "New" Turkish Foreign Policy":

Şu andaki dış politika aslında tam olarak "yeni" sayılmaz, daha ziyade 1990larda ortaya çıkmıştır. Bunun yanısıra Davutoğlu faktörünü ise görmezden gelmemek gerekir.

Türkiye dış politikasındaki asıl değişim unsuru Soğuk Savaş'ın ve ikili güç dünyasının sona ermesi ve Türkiye'nin sınırlarında yeni devletlerin ortaya çıkmasıdır. O zamandan beri Türkiye'nin dış politikası aslında oldukça tutarlı olmuştur. AKP Hükümeti de zaten oturmuş olan Dışişleri Bakanlığı ile oldukça uyumlu çalışmaktadır. Basite indirgeyecek olursak, Türkiye'nin vizyonu eskiden de vardı, ancak Türkiye utangaçtı. Şimdi ise bu utangaçlık gitmiş durumda ve hatta "ayağını yorgununa göre uzatmama" tehlikesi var. Siyasetteki değişim tek bir insanın ürünü değil, değişim vizyondan ziyade istekte gerçekleşmiş durumda. AKP Hükümeti oldukça güçlü, hükümeti oluşturanların önceliklere göre farklı sınıflardan olmaları da kendilerine ve diplomatik ilişkilere olan bakışlarına yandıyor.

Ben AB'nin bu yeni yönelmede çok önemli bir faktör olduğunu düşünüyorum; eğer Türkiye'nin AB'ye giriş süreci iyi gitmiş olsaydı Türkiye Orta Doğu'ya bu denli dönmeyebilirdi. Bu sessiz reddediş yeni halkçı elitlerin yüzlerini AB dışı aktörlere dönmelerine sebep oldu. Orta Doğu'da yaşananlar ve bölgedeki istikrarsızlık da burada önemli bir faktör. Bakanlığın bu hükümetten önce de bu açılımlara hazır olmasına rağmen Orta Doğu'ya açılmak için zamanlama AKP ile doğruydü. Diğer yandan diğer hiçbir partinin de bu denli girişken hareket etme potansiyeli yoktu çünkü bu yeni yönelim bölgede olanların kavranması açısından küresel bir vizyon gerektiriyor.

Gareth Winslow, "Energy as an Issue in Turkish Foreign Policy"